

B.A. (Part-II) (Semester – III) Examination,
Subject – Geography
मृदा भूगोलशास्त्र, पेपर नं. - III

Choose the most correct alternative:

खालील बहुपर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा (कोणतेही 25)

१) मृदा भूगोलशास्त्राचे जनक म्हणून कोणास ओळखले जाते?

अ) मार्बट ब) प्रेसकॉट क) डोकुचॉव्ह ड) ग्लीन्का

२) खालील पैकी कोणत्या एका भूगोल अभ्यासकाने आकडेवारी माहितीचा उपयोग करून जून्या मृदा नकाशा तंत्राच्या ऐवजी नवीन मृदा नकाशा तंत्र मांडले?

अ) अल्फ्रेड वेबर ब) व्ही. व्ही. डोकुचॉव्ह क) डब्लू. ख्रिस्टलर ड) डब्लू. एम. डेव्हिस

३) मृदा भूगोलशास्त्र ही भूगोलशास्त्राच्या कोणत्या मुख्य शाखेची उपशाखा आहे?

अ) प्राकृतिक ब) मानवी क) आर्थिक ड) भूआकारशास्त्र

४) रेगूर मृदा कोणत्या प्रकारच्या खडकापासून निर्माण होते?

अ) सेंद्रिय खडक ब) रुपांतरीत खडक क) अग्निजन्य खडक ड) या पैकी नाही

५) व्ही. व्ही. डोकुचॉव्ह यांचे अनुकीय किंवा जैविक मृदा वर्गीकरण खालील पैकी कोणत्या घटकावर आधारलेले आहे?

अ) विदारण व मानवी क्रिया ब) मृदा गुणधर्म क) हवामान व वनस्पती ड) हवामान व भूउठाव

६) व्ही. व्ही. डोकुचॉव्ह यांनी मृदेची विभागणी खालील कोणत्या गटात केली आहे?

अ) सर्वसामान्य मृदा (विभागीय मृदा) ब) संक्रमणित मृदा (आंतरविभागीय मृदा)
क) अनियमित मृदा (अविभागीय मृदा) ड) वरील सर्व

७) मृदा निर्मिती, तिच्या निर्मितीची प्रक्रिया, मृदेवर परिणाम करणारे घटक, मृदा प्रकार व त्यांचे वितरण, त्यांचे गुणधर्म व महत्व, मृदा धूप, त्यांची कारणे व उपाय, मृदा संवर्धन इत्यादींचा अभ्यास ज्या शास्त्रात होतो त्यास काय म्हणून संबोधले जाते?

अ) जैविक भूगोल ब) मृदा भूगोल क) मृदा विश्लेषणात्मक भूगोल ड) परिसंस्था

८) अगदी सुरवातीच्या काळात मृदा भूगोलाचे स्वरूप कोणते होते?

अ) वर्णनात्मक ब) गतिशील क) कार्यकारणभाव ड) वैज्ञानिक

९) खालील पैकी कोणता आंतरविभागीय मृदेचा प्रकार आहे?

अ) प्रेअरी मृदा ब) पॉडझॉल मृदा क) चुनाळ मृदा ड) भरड मृदा

१०) खालील पैकी कोणती मृदा विषुववृत्तीय प्रदेशात आढळते?

अ) प्रेअरी मृदा ब) चेस्टनट मृदा क) तपकिरी मृदा ड) जांभी मृदा

११) खालील पैकी कोणता गुणधर्म पर्वतीय मृदेस लागू पडतो?

अ) या जमिनीत सेंद्रिय घटक द्रव्याचे प्रमाण अधिक असते.

ब) ही जमीन जास्त काळ ओलावा धरून ठेवते.

क) या जमिनीत भरड पदार्थ आढळतात.

ड) या जमिनीत अम्लाचे प्रमाण जास्त असते.

१२) 'मृदा छेद' तंत्र कोणी विकसीत केले?

अ) व्ही. व्ही. डोकुचॉव्ह ब) कार्ल रिटर क) हम्बोल्ट ड) डब्ल्यू. एम. डेव्हिस

१३) खालील पैकी कोणता अन्न निर्मितीचा पाय आहे?

अ) मानव ब) मृदा क) प्राणी ड) उद्योग

१४) खालील पैकी कोणता घटक पिकांचा प्रकार निश्चित करत नाही?

अ) मृदा ब) हवामान क) उद्योग ड) भूपृष्ठरचना

१५) खालील पैकी कोणी मृदा भूगोलशास्त्राची तत्वे प्रथम मांडली?

अ) डेव्हिस ब) मार्बट क) वेबर ड) डोकुचॉव्ह

१६) मृदेचा न्हास होऊ नये खालील पैकी कशाचा वापर करावा?

अ) रासायनिक खतांऐवजी सेंद्रिय खतांचा ब) सेंद्रिय खतांऐवजी रासायनिक खतांचा
क) पाण्याचा मुबलक वापर करावा ड) जमिनीची वारंवार मशागत करावी

१७) जंगल तोडीमुळे मृदेच्या सुपीकतेवर खालील पैकी कोणता परिणाम होतो?

अ) वाढते ब) कमी होते क) स्थिर राहते ड) टिकून राहते

१८) खालील पैकी कोणती भूपृष्ठरचना मृदा निर्मितीस अधिक अनुकूल आहे?

अ) पर्वतीय ब) पठारी क) मैदानी ड) डोंगराळ

१९) बहिर्वक्र उताराची भूपृष्ठरचना असणाऱ्या प्रदेशात मृदा निर्मितीच्या अनुषंगाने खालील पैकी कोणते विधान योग्य आहे?

- अ) मृदा निर्मिती उशीरा व मृदा कमी जाडीची असते.
- ब) मृदा निर्मिती लवकर व मृदा ज्यास्त जाडीची असते.
- क) मृदा निर्मिती मध्यम व मृदा मध्यम जाडीची असते.
- ड) मृदा निर्मितीची प्रक्रिया दिसूनच येत नाही.

२०) खालील पैकी मृदा निर्मितीचा कोणता घटक मृदेस सेंद्रिय पदार्थाचा पुरवठा करण्यामध्ये अत्यंत महत्वाची भूमिका निभावतो?

- अ) पालक खडक
- ब) हवामान
- क) भूपृष्ठरचना
- ड) मानव

२१) मृदेचा शाश्वत विकास म्हणजे मृदेची ----- उत्पादकता टिकवणे होय.

- अ) कायमची
- ब) तात्पुरती
- क) वार्षिक
- ड) हंगामी

२२) खालील पैकी कशाचा परिणाम मृदेच्या अवनतीवर होतो?

- अ) ह्यूमसचा
- ब) वनस्पतीआच्छादनचा
- क) अति जलसिंचनाचा
- ड) वृक्षारोपणाचा

२३) शेती व गवताळ कुरणांमधील वृक्षतोड केल्याने मृदेतील कोणता घटक कमी होतो?

- अ) आम्ल-विम्ल
- ब) रासायनिक
- क) नायट्रिक
- ड) सेंद्रिय

२४) ----- परीक्षणावरून जमिनीची सुपीकता समजते.

- अ) मृदा
- ब) जलवापर
- क) वनस्पती
- ड) किडप्रादुर्भाव

२५) मृदेची सुपीकता ----- गुणधर्मावरून निश्चित होते.

- अ) प्राकृतिक
- ब) रासायनिक
- क) जैविक
- ड) या पैकी नाही

२६) खालील पैकी मृदेचा कोणता रासायनिक गुणधर्म आहे?

- अ) मृदेचा रंग
- ब) मृदेची आम्ल - विम्लता
- क) मृदेचा पोत
- ड) मृदेची संरचना

२७) मृदेचा आम्ल - विम्लता तटस्थ निर्देशांक खालील पैकी कोणता आहे?

- अ) ५.५
- ब) ७.०
- क) ८.३
- ड) ९.५

२८) मृदेतील खालील पैकी कोणत्या घटकामुळे वनस्पतींच्या पानांना गडद हिरवा रंग येतो?

- अ) फॉस्फेट (स्फुरद)
- ब) पोट्याशियम
- क) मॅग्नेशियम
- ड) नायट्रोजेन

२९) स्फुरद मुळे वनस्पती ----- बनतात.

अ) परिपक्व ब) अपरिपक्व क) गडद हिरव्या ड) हिरव्या

३०) पिकांच्या किंवा वनस्पती मुळांच्या वाढीसाठी खालील पैकी कोणता घटक महत्वपूर्ण ठरतो?

अ) गंधक ब) लोह क) मँगनीज ड) कॅल्शियम

१) मृदा भूगोलशास्त्राचे जनक म्हणून कोणास ओळखले जाते?

अ) मार्बट ब) प्रेसकॉट क) डोकुचॉव्ह ड) ग्लीन्का

२) खालील पैकी कोणत्या एका भूगोल अभ्यासकाने आकडेवारी माहितीचा उपयोग करून जुन्या मृदा नकाशा तंत्राच्या ऐवजी नवीन मृदा नकाशा तंत्र मांडले?

अ) अल्फ्रेड वेबर ब) व्ही. व्ही. डोकुचॉव्ह क) डब्ल्यू. ख्रिस्टलर ड) डब्ल्यू. एम. डेव्हिस

३) मृदा भूगोलशास्त्र ही भूगोलशास्त्राच्या कोणत्या मुख्य शाखेची उपशाखा आहे?

अ) प्राकृतिक ब) मानवी क) आर्थिक ड) भूआकारशास्त्र

४) रेगूर मृदा कोणत्या प्रकारच्या खडकापासून निर्माण होते?

अ) सेंद्रिय खडक ब) रुपांतरीत खडक क) अग्निजन्य खडक ड) या पैकी नाही

५) व्ही. व्ही. डोकुचॉव्ह यांचे अनुकीय किंवा जैविक मृदा वर्गीकरण खालील पैकी कोणत्या घटकावर आधारलेले आहे?

अ) विदारण व मानवी क्रिया ब) मृदा गुणधर्म
क) हवामान व वनस्पती ड) हवामान व भूउठाव

६) व्ही. व्ही. डोकुचॉव्ह यांनी मृदेची विभागणी खालील कोणत्या गटात केली आहे?

अ) सर्वसामान्य मृदा (विभागीय मृदा) ब) संक्रमणित मृदा (आंतरविभागीय मृदा)
क) अनियमित मृदा (अविभागीय मृदा) ड) वरील सर्व

७) मृदा निर्मिती, तिच्या निर्मितीची प्रक्रिया, मृदेवर परिणाम करणारे घटक, मृदा प्रकार व त्यांचे वितरण, त्यांचे गुणधर्म व महत्व, मृदा धूप, त्यांची कारणे व उपाय, मृदा संवर्धन इत्यादींचा अभ्यास ज्या शास्त्रात होतो त्यास काय म्हणून संबोधले जाते?

अ) जैविक भूगोल ब) मृदा भूगोल क) मृदा विश्लेषणात्मक भूगोल ड) परिसंस्था

८) अगदी सुरवातीच्या काळात मृदा भूगोलाचे स्वरूप कोणते होते?

अ) वर्णनात्मक ब) गतिशील क) कार्यकारणभाव ड) वैज्ञानिक

९) खालील पैकी कोणता आंतरविभागीय मृदेचा प्रकार आहे?

अ) ग्रेअरी मृदा ब) पॉडझॉल मृदा क) चुनाळ मृदा ड) भरड मृदा

१०) खालील पैकी कोणती मृदा विषुववृत्तीय प्रदेशात आढळते?

अ) ग्रेअरी मृदा ब) चेस्टनट मृदा क) तपकिरी मृदा ड) जांभी मृदा

११) खालील पैकी कोणता गुणधर्म पर्वतीय मृदेस लागू पडतो?

अ) या जमिनीत सेंद्रिय घटक द्रव्याचे प्रमाण अधिक असते.

ब) ही जमीन जास्त काळ ओलावा धरून ठेवते.

क) या जमिनीत भरड पदार्थ आढळतात.

ड) या जमिनीत अम्लाचे प्रमाण जास्त असते.

१२) 'मृदा छेद' तंत्र कोणी विकसीत केले?

अ) व्ही. व्ही. डोकुचॉव्ह ब) कार्ल रिटर क) हम्बोल्ट ड) डब्ल्यू. एम. डेव्हिस

१३) खालील पैकी कोणता अन्न निर्मितीचा पाय आहे?

अ) मानव ब) मृदा क) प्राणी ड) उद्योग

१४) खालील पैकी कोणता घटक पिकांचा प्रकार निश्चित करत नाही?

अ) मृदा ब) हवामान क) उद्योग ड) भूपृष्ठरचना

१५) खालील पैकी कोणी मृदा भूगोलशास्त्राची तत्वे प्रथम मांडली?

अ) डेव्हिस ब) मार्बट क) वेबर ड) डोकुचॉव्ह

१६) मृदेचा न्हास होऊ नये खालील पैकी कशाचा वापर करावा?

अ) रासायनिक खतांऐवजी सेंद्रिय खतांचा ब) सेंद्रिय खतांऐवजी रासायनिक खतांचा

क) पाण्याचा मुबलक वापर करावा ड) जमिनीची वारंवार मशागत करावी

१७) जंगल तोडीमुळे मृदेच्या सुपीकतेवर खालील पैकी कोणता परिणाम होतो?

अ) वाढते ब) कमी होते क) स्थिर राहते ड) टिकून राहते

१८) खालील पैकी कोणती भूपृष्ठरचना मृदा निर्मितीस अधिक अनुकूल आहे?

अ) पर्वतीय ब) पठारी क) मैदानी ड) डोंगराळ

१९) बहिर्वक्र उताराची भूपृष्ठरचना असणाऱ्या प्रदेशात मृदा निर्मितीच्या अनुषंगाने खालील पैकी कोणते विधान योग्य आहे?

- अ) मृदा निर्मिती उशीरा व मृदा कमी जाडीची असते.
- ब) मृदा निर्मिती लवकर व मृदा ज्यास्त जाडीची असते.
- क) मृदा निर्मिती मध्यम व मृदा मध्यम जाडीची असते.
- ड) मृदा निर्मितीची प्रक्रिया दिसूनच येत नाही.

२०) खालील पैकी मृदा निर्मितीचा कोणता घटक मृदेस सेंद्रिय पदार्थाचा पुरवठा करण्यामध्ये अत्यंत महत्वाची भूमिका निभावतो?

- अ) पालक खडक
- ब) हवामान
- क) भूपृष्ठरचना
- ड) मानव

२१) मृदेचा शाश्वत विकास म्हणजे मृदेची ----- उत्पादकता टिकवणे होय.

- अ) कायमची
- ब) तात्पुरती
- क) वार्षिक
- ड) हंगामी

२२) खालील पैकी कशाचा परिणाम मृदेच्या अवनतीवर होतो?

- अ) ह्यूमसचा
- ब) वनस्पतीआच्छादनचा
- क) अति जलसिंचनाचा
- ड) वृक्षारोपणाचा

२३) शेती व गवताळ कुरणांमधील वृक्षतोड केल्याने मृदेतील कोणता घटक कमी होतो?

- अ) आम्ल-विम्ल
- ब) रासायनिक
- क) नायट्रिक
- ड) सेंद्रिय

२४) ----- परीक्षणावरून जमिनीची सुपीकता समजते.

- अ) मृदा
- ब) जलवापर
- क) वनस्पती
- ड) किडप्रादुर्भाव

२५) मृदेची सुपीकता ----- गुणधर्मावरून निश्चित होते.

- अ) प्राकृतिक
- ब) रासायनिक
- क) जैविक
- ड) या पैकी नाही

२६) खालील पैकी मृदेचा कोणता रासायनिक गुणधर्म आहे?

- अ) मृदेचा रंग
- ब) मृदेची आम्ल - विम्लता
- क) मृदेचा पोत
- ड) मृदेची संरचना

२७) मृदेचा आम्ल - विम्लता तटस्थ निर्देशांक खालील पैकी कोणता आहे?

- अ) ५.५
- ब) ७.०
- क) ८.३
- ड) ९.५

२८) मृदेतील खालील पैकी कोणत्या घटकामुळे वनस्पतींच्या पानांना गडद हिरवा रंग येतो?

- अ) फॉस्फेट (स्फुरद)
- ब) पोट्याशियम
- क) मॅग्नेशियम
- ड) नायट्रोजेन

२९) स्फुरद मुळे वनस्पती ----- बनतात.

अ) परिपक्व

ब) अपरिपक्व

क) गडद हिरव्या

ड) हिरव्या

३०) पिकांच्या किंवा वनस्पती मुळांच्या वाढीसाठी खालील पैकी कोणता घटक महत्वपूर्ण ठरतो?

अ) गंधक

ब) लोह

क) मँगनीज

ड) कॅल्शियम